

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม รวมถึงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยผู้ศึกษามีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในหมู่บ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวนทั้งสิ้น 590 คน (สำนักงานทะเบียนท้องถิ่น. 2552 : 2) เลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 239 คน ใช้สูตร ทาโร ยามาเน่

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ดังนี้ (บุญธรรม กิจปริดาภิวัตน์. 2540 :71-72)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

N = จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 590 คน

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของตัวอย่าง กำหนดที่ร้อยละ 0.05

n = จำนวนขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้

แทนค่าสูตร $N = 590$

$$n = \frac{590}{1 + (590)(0.05)^2}$$

$$= 239$$

จากการคำนวณหาขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร ทาโร ยามาเน่ ดังกล่าว ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 239 คน ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง และการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) (สุวรรณท ทองนุ. 2550 : 74-75) โดยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ได้จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และสถานภาพการสมรส ผู้ศึกษาจะทำการเก็บข้อมูลจากประชาชนผู้มีสิทธิในการเลือกตั้ง โดยการกำหนดจำนวนของแต่ละประเภทไว้ ในการเก็บข้อมูลแบบบังเอิญรวมถึงการจำเพาะเจาะจงลงไปว่าจะเอากลุ่มไหน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบตามต้องการ เมื่อได้พบกับประชาชนที่มีสิทธิในการเลือกตั้งก็จะทำการเก็บข้อมูลทันที เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์และถูกต้องกับความต้องการในการศึกษา

การเลือกกลุ่มประชากรแต่ละกลุ่มที่ได้จำแนกเพื่อหากกลุ่มตัวอย่างนั้น ทำได้โดยการใช้สูตรคำนวณ ดังนี้ (สุวรรณท ทองนุ. 2550 : 76)

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม (คน)} = \frac{\text{จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม} \times 239}{590}$$

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และสถานภาพการสมรส

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป	จำนวนประชากร (คน)	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. เพศ		
หญิง	356	144
ชาย	234	95
รวม	590	239

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป	จำนวนประชากร (คน)	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง (คน)
2. อายุ		
18-30 ปี	158	64
31-40 ปี	203	82
41-50 ปี	70	28
51-60 ปี	107	43
61 ปีขึ้นไป	55	22
รวม	590	239
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	258	90
มัธยมศึกษา	240	97
ปวส./อนุปริญญา	101	41
ปริญญาตรี	25	10
สูงกว่าปริญญาตรี	2	1
รวม	590	239
4. รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 3,000 บาท	172	70
3,000-5,000 บาท	102	41
5,001-10,000 บาท	204	83
10,001 บาทขึ้นไป	112	45
รวม	590	239
5. สถานภาพการสมรส		
โสด	124	50
สมรสและอยู่ด้วยกัน	397	161
สมรสแล้วแต่แยกกันอยู่	24	10
หม้าย	45	18
รวม	590	239

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอบเขตการศึกษาลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และสถานภาพการสมรส

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสาเหตุปัญหา การมีส่วนร่วมทางการเมือง และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

2. วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การศึกษการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม จากตำรา เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเตรียมสร้างแบบสอบถาม

2.3 กำหนดขอบเขตของข้อคำถามจากเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษานำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งชนิดปลายเปิดและปลายปิด

2.4 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

2.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสร้างเครื่องมือวิจัย และด้านการศึกษา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา พร้อมทั้งพิจารณาความถูกต้องชัดเจนของภาษาที่ใช้ คือ

2.5.1 นางสาวทิพสุคนธ์ ปทุมพร วุฒิกการศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคอนหวาน ตำบลคอนหวาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.5.2 นางจารุณี ดวงชัย วุฒิกการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการ โรงเรียน โลกก่อพิทยาคม ตำบล โลกก่อ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.5.3 พันโท ชัยปณต นารินทร์ วุฒิกการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ตำแหน่ง ผู้บังคับกองพันทหารช่างที่ 6 ตำบล โพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญโดยนำข้อที่มีค่าเฉลี่ย (IOC : Index of congruence) ตั้งแต่ 0.50 ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับประชากรกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1. ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. ประสานงานกับผู้ใหญ่บ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และนัดหมายในการที่จะชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกในหมู่บ้าน
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนด้วยตนเอง จนได้แบบสอบถามครบตามจำนวนและมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแล้วผู้ศึกษาได้ถอดรหัส จัดหมวดหมู่ และวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนด ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	หมายถึง	1
การมีส่วนร่วมน้อย	หมายถึง	2
การมีส่วนร่วมปานกลาง	หมายถึง	3
การมีส่วนร่วมมาก	หมายถึง	4
การมีส่วนร่วมมากที่สุด	หมายถึง	5

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลหาค่าสถิติ วิเคราะห์ผล ดังนี้

4.1 ข้อมูลส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และร้อยละ (Percentage)

4.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

เกณฑ์การแปลงผลการให้คะแนนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	0.00-1.50
การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย	ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50
การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง	ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50
การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก	ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50
การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด	ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00

4.3 ข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 3 เป็นสาเหตุปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมือง และข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการสรุปประเด็นหาความหมาย แล้ววิเคราะห์ด้วยการพรรณาคความ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้ (กนกทิพย์ พัฒนาพิภพพันธ์, 2543 : 2-29)

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentage) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา รายได้ต่อเดือน และสถานภาพการสมรส ว่ามีจำนวนเท่าใดจากกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ศึกษาหรือประชากรที่ศึกษา เช่น แจกแจงความถี่เกี่ยวกับเพศ ทำให้ทราบว่ามีเพศชาย หรือเพศหญิงที่มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่ากันคิดเป็นร้อยละเท่าใด

$$\text{สูตร ร้อยละ} \quad P = \frac{A \times 100}{N}$$

เมื่อ $P =$ ค่าร้อยละ

$N =$ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

$A =$ จำนวนหรือความถี่ที่ต้องการหาค่าร้อยละ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จะได้สูตร ดังนี้

สูตรค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นการหาค่ากลางของข้อมูลที่ต้องการในการศึกษา

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่ากลางของข้อมูล

$\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของข้อมูล

N แทน จำนวนประชากรในข้อมูลนั้น

สูตรส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นการประมาณค่าความแตกต่างของข้อมูลแต่ละค่ากับค่าเฉลี่ย โดยประมาณนั้นคือเป็นระยะทางเฉลี่ยของการกระจายของข้อมูลสามารถหาได้จากสูตร ต่อไปนี้

$$\text{สูตร} \quad \text{S.D.} = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ΣX^2 แทน ผลรวมของจำนวนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\Sigma X)^2$ แทน ผลรวมของจำนวนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง

3. การวิเคราะห์สาเหตุปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมือง และข้อเสนอแนะ ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และพรรณนาความ จะได้จากสูตรการแจกแจงความถี่ ดังต่อไปนี้

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\Sigma fX}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนตัวกลางเลขคณิต

ΣfX แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนที่คูณกับจำนวนของข้อมูลนั้น

N แทน จำนวนคะแนนในข้อมูลนั้น